

Tranylcypromine Glenmark, Information till Patienter

Utbildningsmaterial som godkänts av Läkemedelsverket 2022-06-21

Texten är baserad på Tranylcypromine Glenmark produktresumé 2021-12-02. För fullständig information hänvisas till www.fass.se där produktresumen finns i sin helhet.

Introduktion

Detta material beskriver rekommendationer för att begränsa eller förhindra betydande risker när du använder detta läkemedel. Användning av Tranylcypromine Glenmark (tranylcypromin) ökar risken för hypertensiv kris. Du som patient bör följa en tyraminbegränsad kost och kontrollera ditt blodtryck regelbundet.

När du träffar en annan läkare eller tandläkare, berätta alltid att du tar Tranylcypromine Glenmark. MAO-hämmare, i kombination med andra läkemedel som normalt är ofarliga, kan ändå leda till farliga reaktioner. Ta därför inga andra läkemedel än de som din läkare har ordinerat.

Det är klokt att alltid diskutera användningen av receptfria läkemedel och andra alternativa läkemedel med din läkare. Dessa kan innehålla ämnen som är farliga när de används tillsammans med MAO-hämmare.

MAO-hämmare och Tyramin

Din läkare har ordinerat Tranylcypromine Glenmark, en MAO-hämmare till dig. Detta är ett läkemedel som används för behandling av svåra depressiva episoder hos vuxna patienter med egentlig depression, där adekvat standardbehandling med 2 antidepressiva läkemedel (inklusive tricykliska antidepressiva medel) och effektförstärkning med till exempel litium givit ett otillräckligt behandlingssvar.

En MAO-hämmare hämmar verkan av enzymet MonoAmine Oxidase (MAO). Detta är ett enzym som spelar en roll i nedbrytningen av signalsubstanser, såsom serotonin, dopamin och noradrenalin. Dessa ämnen spelar en viktig roll vid depression eftersom en brist på dessa ämnen kan orsaka humörstörningar.

Genom att hämma enzymet MAO sker mindre nedbrytning och detta leder till en ökning av koncentrationen av signalsubstanserna dopamin, serotonin och noradrenalin. Men enzymet MAO bryter också ner tyramin (ett proteinrikt ämne) i din kropp. Genom att använda en MAO-hämmare kan mängden tyramin i ditt blod öka. För mycket tyramin i blodet är inte bra, eftersom det kan få ditt blodtryck att stiga. Tyramin förekommer naturligt i din kost och bildas under påverkan av bakterier från proteiner i kosten. Färska proteinrika produkter innehåller lite tyramin. Eftersom proteinrika produkter lagras längre ökar bakterieomvandlingen och likaså mängden tyramin. Mängden tyramin ökar också när maten bearbetas (t.ex. torkning eller rökning). Därför är det viktigt att använda färska produkter och vara noga med hur du förvarar dem.

Så om du använder en MAO-hämmare måste du tänka på vad du äter och dricker. För hög koncentration av tyramin kan mycket plötsligt leda till ett mycket högt blodtryck, vilket i mycket sällsynta fall kan leda till organskador eller en hjärnblödning. Du kan förhindra detta genom att strikt följa en tyraminbegränsad kost.

Kostråd när du använder MAO-hämmare

Tänk på att all mat ska ätas färsk eller nytinad. Följande ger en överblick på vad du kan och inte kan äta när du använder MAO-hämmare. Observera att det är den sammanlagda mängden av tyraminrik mat som du skall vara uppmärksam på. Lite av varje sort kan tillsammans bli mycket. Patienter uppmanas att undvika följande livsmedelsgrupper vilka har ett högt tyramininnehåll:

Mejeriprodukter

Detta kan du äta utan risk:

- Du kan äta allt om förvaringen och lagringen är god. Men inte lagrad ost.
- Färskost (t.ex. Keso, Philadelphiaost) går bra

Dessa Livsmedel ska undvikas helt:

- All ost och all annan mat som innehåller ost (inte färskost eller keso). Alla mogna och lagrade ostar.
- Opastöriserad mjölk

Grönsaker, frukt och frön

Detta kan du äta utan risk:

- Du kan äta allt utom bondbönor och bananskal

Detta kan du äta i liten mängd och med försiktighet:

- Frön, t.ex. solrosfrö, sesamfrö, pumpafrö, går bra att äta som smaksättare på eller i t.ex. bröd, men ej i större mängder som t.ex. snacks.
- Rostade sojabönor

Dessa Livsmedel ska undvikas helt:

- Bondbönor/italienska favabönor,
- Surkål (sauerkraut) och andra syrade grönsaker.

Kött, ägg, fisk och fågel

Detta kan du äta utan risk:

- Allt går bra som är färskt eller nytinat, men inte det som lagrats eller torkats under längre tid.
- Förvara i kylskåp och laga till så fort som möjligt!

Detta kan du äta i liten mängd och med försiktighet:

- Torkat kött och skinka kan intas i mindre mängd.
- Tonfisk (konserv) kan intas i mindre mängd (15-50 g per portion).
- Smörgåskaviar, typ Kalles, och stenbitsrom kan ätas i mindre mängd.

Dessa livsmedel ska undvikas helt:

- Kött, fisk och korv som lagrats eller torkats under längre tid. Innefattar t.ex. inlagd sill och salami.
- Rått kött, rå fisk, råa ägg.

Spannmålsprodukter

Detta kan du äta utan risk:

- Allt går bra utom produkter som är gjorda på sojaböner som bas, t.ex. sojaglass, sojamjolk, tofu

Dryck och Alkoholhaltig Dryck

Detta kan du inta i liten mängd och med försiktighet:

- Alkoholeffekten kan förstärkas av MAO-hämmare och alkohol bör drickas endast i måttlig mängd efter konsultation med din läkare.

Dessa drycker och alkoholhaltiga drycker ska helt undvikas:

- Öl, även viss alkoholfri öl.
- Hembryggda viner.
- Opastöriserad mjölk.
- Örtte med johannesört. Andra teer som beskrivs bra för blodtrycket, metabolismen, magtarmrörelse etc.
- Mousserande vin
- Chianti vin

Övrigt

Detta kan du äta i liten mängd och med försiktighet:

- Sojasås kan användas i liten mängd som smaksättare av sås

Dessa livsmedel ska undvikas helt:

- Jäst och jästextrakt, t.ex. Marmite.
- Sojasås, sojapasta och jästa produkter av sojaböner. Undvik alla produkter gjorda med sojaböner som bas, t.ex. sojaglass, sojamjolk och tofu.
- Tryptofan (kan ingå i naturmediciner), äggvite- eller proteinkoncentrat och "muskelbyggarmedel".
- All mat och dryck som är jäst, skämd eller på annat sätt för gammal
- Hälsokostprodukter som innehåller ginseng eller johannesört.

Allmänna råd

Om du märker allvarliga eller konstiga symtom hos dig själv (t.ex. svår huvudvärk, stel nacke och/eller svår rastlöshet) eller om du upplever illamående och kräkningar, kontakta din behandlande läkare. Dessa symtom kan bero på ett ökat blodtryck.

Om du slutar ta Tranylcypromine Glenmark måste du fortsätta att följa en tyraminbegränsad kost i ytterligare 14 dagar. Detta beror på att enzymaktiviteten bara långsamt återgår till sin normala nivå. Detta innebär att kosten måste bibehållas i upp till 14 dagar efter avslutad behandling med Tranylcypromine Glenmark.

Blodtrycksmätningar

Som beskrivits ovan är det mycket viktigt att hålla sig till en tyraminbegränsad kost medan du tar Tranylcypromine Glenmark eftersom tranylcypromin kan bygga upp tyramin i kroppen och orsaka blodtryckshöjningar. Därför är regelbunden mätning av blodtrycket (särskilt) i början av din behandling viktig. Resultattabellen längre fram kan hjälpa dig att hålla reda på dessa blodtrycksavläsningar.

Från början av behandlingen, registrera ditt blodtryck två gånger om dagen och registrera resultaten varje dag. Om du ska träffa din läkare, vänligen ta med dig denna information så att din läkare kan se resultatet av behandlingen.

En plötslig ökning av ditt blodtryck kan orsaka följande symtom: Huvudvärk, ringningar i öronen, illamående och svårt att se (fläckar framför ögonen). Du kan också uppleva mild hjärtklappning eller näsblod. Du bör då kontrollera ditt blodtryck:

- Om detta inte eller knappast ökar (övre tryck till 140 och/eller lägre tryck till 95), orsakas dessa besvär inte av blodtrycket. Vid behov, mät igen efter en timme.
- Om blodtrycket är mer förhöjt (övre tryck till 160 och/eller lägre tryck till 110) och du inte har några andra besvär, mät blodtrycket igen efter en timme.
- Förblir blodtrycket förhöjt eller har du även andra besvär: t.ex. kräkningar, smärta/tryck i bröstet; stel nacke, smärta mellan skulderbladen, mycket svettning, andnöd, plötsligt rastlös och/eller dåsighet, uppsök en akutmottagning.
- Om ditt övre tryck är över 180 och/eller det nedre trycket är över 100, är det en hypertonisk kris och omedelbart ingripande är nödvändigt för att sänka blodtrycket och du måste omedelbart uppsöka en akutmottagning. Låt någon annan köra dig omedelbart eller ring ambulans.

Vid en olycka eller en planerad operation är det mycket viktigt för ambulanspersonal, sjukhus och/eller läkare att veta att du använder Tranylcypromine Glenmark. Det gäller även läkemedel som ordinerats av andra läkare och tandläkare.

Ha därför alltid med dig patientkortet. Du kan ange dina uppgifter och uppgifterna om din läkare på detta patientkort. På så sätt kan sjukhuset alltid se att du tar Tranylcypromine Glenmark och kontakta din läkare för mer information om det behövs.

Förutom att hålla koll på blodtrycket är det viktigt att du har koll på eventuella biverkningar som kan uppstå. Diskutera eventuella biverkningar med din behandlande läkare.

Ytterligare information om Tranylcypromine Glenmark (tranylcypromin) finns i produktresumén och bipacksedeln på www.fass.se. Riskminimeringsmaterialet finns även tillgängligt på www.fass.se. Denna information och patientkortet kan beställas via info@glenmarkpharma.se eller tel: 040-35 48 10.

Spontana rapporter är fortfarande av stor betydelse för snabb identifiering av biverkningar. I Sverige uppmanas du att rapportera misstänkta biverkningar direkt till Läkemedelsverket, www.lakemedelsverket.se
Läkemedelsverket Box 26
751 03 Uppsala

[illegible]

*) Patienten ligger ner och mäter blodtryck och puls (= hjärtslag per minut) efter 1 minut, ställer sig sedan upp och mäter blodtryck och puls igen inom 1 minut och efter 3 minuter.